

Brandmænd er enhver badegæsts mareridt. Selvom de er ubehagelige at svømme ind i, er de danske brandmand dog generelt ufarlige. På verdensplan findes der imidlertid over 2000 forskellige arter, og i alt bliver mere end 150 millioner mennesker forbrændt hvert år. Bader du i udlandet, bør du orientere dig om de lokale arter, for her kan nogen af dem være meget farlige. Her koncentrerer vi os dog kun om den danske brandmand.

Langs brandmandens lange tråde sidder mikroskopiske kapsler med gift som frigives ved berøring. Trådene kan blive flere meter lange og kan brænde, selvom de ikke længere hænger fast på goplen. Frit flydende tråde, eller tråde der skvulper rundt i vandkanten og er næsten usynlige, kan altså stadig brænde.

Når man kommer i kontakt med brandmandens tråde, bliver huden rød, og det brænder. Symptomerne fortager sig i løbet af en halv til to timer og kan efterfølges af kløe. I meget sjældne tilfælde kan mødet med en dansk brandmand udløse alvorligere symptomer som angstfølelse, kramper, vejrtrækningsbesvær, hurtig hjerterytme, mavesmerter, svimmelhed og bevidstløshed, som alle kan være farlige – særligt hvis man stadig befinder sig i vandet.

FØRSTEHJÆLP

Der er mange råd og myter om, hvordan man bedst behandler de ubehagelige symptomer. Her skal man være opmærksom på, at førstehjælpen afhænger af hvilken art, man er blevet brændt af.

Mod den danske brandmand er følgende behandlinger fundet effektive:

- 1 Skyl straks med havvand.
- 2 Fjern trådene. Gerne med en pincet eller barberskraber (vask skraberens med saltvand mellem hvert skrab).

- 3 Påsmør en blanding af 50% bagepulver (natriumbicarbonat) og 50% havvand. Lad det sidde et par minutter og skyl af. Det afhjælper smerterne og er faktisk den bedst undersøgte behandling.

- 4 Nedsænkning i varmt vand (42-45 grader) kan også afhjælpe smerterne.

- 5 Påsmør evt. lokalbedøvende creme eller en mild steroidcreme for at afhjælpe smerte og kløe.

- 6 Allergipiller med antihistamin kan også afhjælpe kløe (eksempelvis Benadryl eller Alnok).

- 7 I normale tilfælde er det ikke nødvendigt at søge læge, men ved alvorlige symptomer skal man gøre det.

Følgende behandlinger er enten uvirkosomme eller kan ligefrem forværre symptomerne:

- 1 Eddike og urin kan have en smertelindrende effekt mod visse udenlandske brandmænd, men ikke de danske.

- 2 Skrab aldrig med andet end en barberskraber (f.eks. et kreditkort).

- 3 G nub aldrig huden.

- 4 Anlæg ikke en stram forbindelse på området.

- 5 Skyl ikke med ferskvand.

Hvem er vi?

Asger Sonne og Troels Mygind-Klausen er læger og har mange års friluftserfaring bag sig. Derudover har de taget vildmarksmedicinske kurser i Skandinavien, Storbritannien og USA. Tak til Jens P. Jeppesen for faglige input. Jens er marinbiolog og akvarie- og museumschef på Øresundsakvariet, Københavns Universitet.

Så medbring en barberskraber, en pincet, en halvtom dåse bagepulver og en lokalbedøvende creme til stranden, så er I godt kørende. Vil man gøre det ekstra godt, kan man forebyggende smøre sig med Safe Sea. Det er en creme, der reducerer symptomerne fra brandmandens tråde. Endeligt kan man bade i våddragt eller lignende. **V**

10 METER LANGE TRÅDE

Danske brandmænd er af arten *Cyanea Capillata* og kan blive op til 60 cm i diameter og have 10 meter lange tråde. De findes også længere nordpå i Atlanterhavet, hvor de kan blive over to meter i diameter og slæbe på tråde, der er op til 40 meter.

GNUB IKKE

G nub ikke huden, hvor brandmanden har brændt. Det aktiverer flere af de mikroskopiske giftkapsler fra brandmandens tråde og forværrer den brændende fornemmelse.